

Adroddiad i'r:	Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol
Dyddiad y Cyfarfod:	28 Medi 2015
Aelod/Swyddog Arweiniol:	Y Cynghorydd Julian Thompson-Hill Jamie Groves - Pennaeth Cyllid, Asedau a Thai
Awdur yr Adroddiad:	Tom Booty - Rheolwr y Rhaglen Gaffael
Teitl:	Rhaglen Trawsnewid Caffael

---

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

Mae nifer o bryderon wedi'u codi gan y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol yn ystod y 18 mis diwethaf sy'n ymwneud â chaffael. Yng nghyfarfod 20 Mai 2015, cyflwynodd y Pennaeth Cyllid, Asedau a Thai Dros Dro ddiweddariad llafar ar gaffael, ac amlinellodd er mwyn mynd i'r afael â'r rhain a diffygion eraill a nodwyd yn ein gweithgarwch caffael, y bydd angen rhaglen ehangach o drawsnewid. Mae'r adroddiad hwn yn amlinellu strwythur a chynnwys y rhaglen drawsnewid i roi sicrwydd y bydd materion yn cael sylw a bydd strwythurau a phrosesau newydd yn cael eu rhoi ar waith i wella perfformiad mewn perthynas â chaffael.

Bydd yr adroddiad yn dod gyda chyflwyniad yn y cyfarfod gan roi rhagor o gefndir, ynghyd â dadansoddiad o'r contractau a gaffaelwyd drwy'r Gwasanaeth Caffael Cenedlaethol (NPS) yn unol â chais y Pwyllgor yng nghyfarfod 20 Mai 2015.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

Rhoi hyder i'r pwyllgor y bydd materion a diffygion a nodwyd yn flaenorol yn cael sylw a'u cywiro drwy gyflawni'r Rhaglen Trawsnewid Caffael.

3. Beth yw'r Argymhellion?

Mae'r adroddiad hwn er gwybodaeth.

4. Manylion yr Adroddiad

Mae trefniadau newydd, mwy cadarn, wedi cael eu rhoi ar waith i sicrhau bod y Rhaglen Trawsnewid Caffael yn cael ei chyflawni'n effeithiol. Mae hyn wedi cynnwys penodi Rheolwr Rhaglen ymroddedig i gyfeirio'r trawsnewid sydd ei angen yn y ffordd y mae'r Cyngor yn caffael nwyddau, gwasanaethau a gwaith. Disgwylir i'r dull hwn gael y canlyniadau allweddol canlynol:

1. arbed arian drwy gaffael yn fwy effeithiol ac effeithlon;
2. cyflawni mwy o fudd, a gwell budd i'r gymuned trwy'r broses gaffael; a
3. darparu mwy o gymorth a gwell cymorth i fusnesau lleol wella ansawdd eu cynigion a gwella'u siawns o ennill contractau'r Cyngor.

Bydd y rhaglen yn cael ei threfnu yn 5 prosiect ar wahân:

- **Dogfen Strategaeth** - a fydd yn darparu strategaeth gaffael a fabwysiadwyd i'r Cyngor a manylu ein safbwynt ar feysydd polisi allweddol fel budd cymunedol ac ymgysylltu â busnesau lleol, ynghyd â nodi sut y bydd perfformiad yn cael ei fesur a'i fonitro;
- **Defnyddio Technoleg** - sydd â'r amcan allweddol o sicrhau bod y system eGaffael ar waith ac yn weithredol;
- **Datblygu Cyflenwyr Lleol** - a fydd yn nodi ac yn darparu dulliau a fydd yn helpu busnesau lleol i roi cynnig ac ennill busnes gan y Cyngor a sefydliadau eraill yn y sector cyhoeddus;
- **Uwchsgilio'r gweithlu** - a fydd yn sicrhau bod swyddogion sy'n ymwneud â gweithgarwch caffael ar draws y Cyngor yn cael yr hyfforddiant a'r cymorth cywir i'w galluogi i gyflawni eu rôl yn effeithiol; a
- **Strwythur Trefniadaethol** - a fydd yn adolygu'r ffordd y mae'r gwasanaeth caffael corfforaethol cyfredol yn gweithredu a chynnig gwelliannau i ddarparu gwasanaeth sy'n fwy effeithiol a chost effeithiol.

Mae'r Rhaglen Trawsnewid wedi'i chyfarwyddo gan fwrdd trawsnewid lefel uchel a fydd yn monitro ac yn cyfeirio cyflawniad y rhaglen. Y rolau allweddol fydd sicrhau bod prosiectau cyfansoddol y rhaglen yn cael eu cyflawni ar amser, o fewn y gyllideb ac at drothwy ansawdd derbyniol, a bod budd y rhaglen ar y trywydd iawn er mwyn ei gyflawni. Bydd aelodaeth yn cynnwys y Penaethiaid Gwasanaeth lle mae gweithgarwch caffael sylweddol, Aelodau Cabinet perthnasol, Cadeiryddion y Pwyllgorau Archwilio Perfformiad a Llywodraethu Corfforaethol, ynghyd â chynrychiolydd allanol o'r Ffederasiwn Busnesau Bach er mwyn sicrhau bod barn a gofynion y gymuned fusnes yn cael eu hystyried.

Mae manylion mwy cynhwysfawr ynghylch y rhaglen a'r strwythurau llywodraethu yn Atodiad 1. Mae cerrig milltir allweddol y rhaglen yn cynnwys:

30 Medi 15 - "Canllaw Cryno i Gaffael" yn cael ei gynhyrchu a'i ddosbarthu
 1 Hydref 15 – dechrau hyfforddiant caffael electronig (busnesau) mewnol ac allanol
 31 Hydref 15 - Strategaeth Gaffael ddrafft wedi'i chyflawni a dechrau ymgynghori
 31 Rhagfyr 15 - Strategaeth Gaffael derfynol wedi'i chyflawni yn dilyn ymgynghori
 31 Rhagfyr 15 – Canllaw "Gwerthu i'r Cyngor" i fusnesau'n cael ei gyhoeddi
 23 Chwefror 16 - Strategaeth Gaffael a CPR diwygiedig yn cael eu mabwysiadu gan y Cyngor
 4 Ebrill 16 - holl gyfleoedd tendro Cyngor Sir Ddinbych yn cael eu cynnal yn electronig

Mae methu mynd i'r afael â'r pryderon gyda gweithgarwch caffael yn y Cyngor a nodir mewn adroddiadau archwilio gwahanol wedi'i nodi a'i gofnodi fel risg benodol yn y prosiect i ddatblygu strategaeth gaffael ddiwygiedig. Bydd hyn yn golygu, wrth i'r strategaeth ddatblygu, y bydd yn cael gwiriadau cyson yn erbyn y risg hon, a fydd yn sicrhau bod unrhyw bolisiau neu brosesau newydd arfaethedig yn mynd i'r afael â'r materion hyn ac yn sicrhau nad yw camgymeriadau'n cael eu hailadrodd, ac y bydd unrhyw ddiffygion presennol mewn prosesau neu dulliau'n cael sylw.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Mae elfennau allweddol o'r rhaglen hon yn ymwneud â blaenoriaethau o fewn y Strategaeth Uchelgais Economaidd a Chymunedol ac mewn perthynas â hyn, bydd yn mynd i'r afael â'r ddau ddarn penodol o waith yn y Cynllun Corfforaethol:

- Sut mae'r Cyngor yn gweithio gyda chyflenwyr; a
- Budd Cymunedol

6. Faint fydd hyn yn ei gostio a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Y brif gost ariannol o gyflawni'r rhaglen yw penodi Rheolwr Rhaglen am 12 mis. Mae'r rôl hon yn hanfodol er mwyn datblygu a chyflawni rhaglen drawsnewid gadarn, ac mae cost hyn wedi'i ddiwallu o fewn y gyllideb bresennol ar gyfer y swyddogaeth gaffael gorfforaethol.

Bydd datblygu a chyflawni'r rhaglen yn effeithio ar yr holl wasanaethau, gan fod pob gwasanaeth yn caffael. Mae cyflwyniad ar y rhaglen eisoes wedi cael ei wneud i'r Uwch Dîm Arweinyddiaeth a diweddariadau rheolaidd wedi'u cynnwys. Bydd datblygiad y strategaeth yn ymgynghori â Phenaethiaid Gwasanaeth a swyddogion perthnasol o fewn eu timau i sicrhau bod y strategaeth yn realistig ac yn gyflawnadwy.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Aseiad o Effaith ar Gydraddoldeb (AEC) a gynhaliwyd ar y penderfyniad? Dylai'r templed AEC wedi'i lenwi gael ei atodi fel atodiad i'r adroddiad.

Prif ysgogydd y Rhaglen Trawsnewid Caffael fydd datblygu a chyflawni'r Strategaeth Gaffael ddiwygiedig. Unwaith y bydd yn cael ei datblygu, byddwn yn deall effaith bosibl unrhyw newidiadau a argymhellir yn y strategaeth ar staff a'r gymuned yn gliriach. Bydd aseiad o effaith ar gydraddoldeb llawn yn cael ei gynnal yn Rhagfyr 2015 (wedi'i gynnwys fel carreg filltir ar gyfer y prosiect) yn dilyn y cyfnod ymgynghori ar y strategaeth. Yn ystod y cyfnod hwn y byddwn yn disgwyl cael dealltwriaeth gliriach o'r polisïau a'r cynigion caffael ac felly'n gallu ymgymryd â'r aseiad.

8. Pa ymgynghoriadau a gynhaliwyd gyda'r Pwyllgorau Archwilio ac eraill?

Bydd datblygu strategaeth gaffael yn destun ymgynghoriad cynhwysfawr wedi'i drefnu i ddechrau ar ôl cwblhau'r ddogfen strategaeth ddrafft ddechrau mis Tachwedd 2015. Bydd hyn yn golygu ymgysylltu â nifer eang o randdeiliaid, yn fewnol ac yn allanol, a bydd yn cynnwys Penaethiaid Gwasanaeth a swyddogion allweddol eraill o'r Cyngor, Awdurdodau eraill yng Ngogledd Cymru, sefydliadau partner a'r gymuned fusnes. Bydd adroddiad yn manylu ar ganlyniad yr ymgynghoriad ar gael yn Rhagfyr 2015.

Cyn yr ymgynghoriad ffurfiol a nodir uchod, mae'r Ffederasiwn Busnesau Bach, Cyngor Busnes Cymru a Busnes Cymru yn cymryd rhan i ddatblygu'r strategaeth ddrafft ac yno i sicrhau bod anghenion y gymuned fusnes yn cael eu hadlewyrchu, a bod cymorth a chynghor priodol ar waith i fusnesau lleol.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Dylai'r trefniadau newydd wella prosesau caffael y Cyngor a helpu i sicrhau y cydymffurfir â rheoliadau mewnol ac allanol. Bydd fframwaith caffael cadarn yn helpu i sicrhau bod gwerth am arian.

10. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Mae manylion llawn y risgiau sy'n gysylltiedig â'r Rhaglen Trawsnewid Caffael wedi'u cofnodi ar Verto - system rheoli prosiectau'r Cyngor, ac maent yn cynnwys:

- Diffyg adnoddau rheoli rhaglen/prosiect – a reolir drwy benodi Rheolwr Rhaglen ac asesiad parhaus o anghenion adnoddau gan y Pennaeth Gwasanaeth;
- Diffyg effaith ar yr economi leol - a reolir drwy ymgysylltu â'r gymuned fusnes leol a diweddariadau rheolaidd i'r Bwrdd Uchelgais Economaidd a Chymunedol er mwyn sicrhau bod anghenion busnesau lleol yn cael eu hystyried, a bod mesurau priodol ar waith i'w cefnogi i wneud cynigion o safon uchel mewn ymateb i geisiadau gan y Cyngor am ddyfynbrisiau neu dendrau;
- Methu ymdrin â phryderon a nodwyd mewn adroddiadau archwilio amrywiol - a reolir gan ystyriaeth lawn o adroddiadau perthnasol (fel yr adroddiad archwilio ar gaffael gwaith adeiladu) ac yna i gynnig a gweithredu prosesau newydd i fynd i'r afael â'r diffygion ac annog dull "cywir y tro cyntaf".

11. Pŵer i wneud y Penderfyniad

Does dim angen penderfyniad.